

Protocol huisbezoeken voor de medewerkers van Avres 2026

Het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling Avres;

Gelet op :

De artikelen 17, 53a Participatiewet (Pw);

Art. 5 Awb

De artikelen 13 en 14 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW);

De artikelen 13 en 14 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ);

Artikel 5 Awb

Artikel 5:15 Algemene wet bestuursrecht (Awb);

Artikel 1 Algemene wet op het binnentreden (Awbi);

Art. 3 Wgs

Grondwet artikel 12 Huisrecht

Besluit:

Vast te stellen het Protocol huisbezoeken voor de medewerkers van Avres 2026

Hoofdstuk 1 – Inleiding

1.1 Aanleiding

In het kader van handhaving van de Participatiewet en Wet Gemeentelijke Schuldhelpverlening kan ervoor worden gekozen om het middel 'huisbezoek' in te zetten. Het is van belang dat een huisbezoek plaats vindt op de juiste gronden en dat het juridisch kader klopt. In dit protocol zijn de juiste (wettelijke) kaders voor een huisbezoek beschreven en geven de eisen weer waaraan een huisbezoek moet voldoen. Uit jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) blijkt dat er een redelijke grond moet bestaan om een huisbezoek af te leggen. Een redelijke grond voor een huisbezoek bestaat als vóór of uiterlijk bij aanvang van het huisbezoek duidelijk is dat er een concrete aanleiding is om te twijfelen aan de juistheid of volledigheid van de door belanghebbende verstrekte gegevens die van belang zijn voor het vaststellen van het recht op een uitkering en er geen andere, minder ingrijpende middelen ter beschikking staan om de rechtmatigheid van de uitkering te onderzoeken. Als die redelijke grond aanwezig is, kan het weigeren van toestemming voor het huisbezoek gevolgen hebben voor de uitkering. Dit geldt overigens zowel voor aanvragen als voor lopende uitkeringen.

De in dit protocol beschreven werkwijze is van toepassing op alle huisbezoeken die in het kader van handhaving van de Participatiewet, andere socialezekerheidsregelingen (zoals de IOAW, IOAZ en Bbz) en de Wet gemeentelijke Schuldhelpverlening worden afgelegd.

1.2 Wet huisbezoeken

Per 1 januari 2013 is de wet huisbezoeken van kracht. Deze wet regelt de grondslag tot het uitvoeren van een huisbezoek.

1.3 Leeswijzer

In dit protocol wordt in hoofdstuk twee het doel en het belang van de huisbezoeken beschreven

Hoofdstuk 3 beschrijft de soorten huisbezoeken

Hoofdstuk 4 gaat in op de vereisten rondom het legitimeren

Hoofdstuk 5 beschrijft de afspraken

Hoofdstuk 6 geeft de routekaart weer

Hoofdstuk 7 beschrijft het juridisch kader waarop de huisbezoeken plaats mogen vinden

Hoofdstuk 2 Het doel en belang van het huisboek

Dit protocol schetst de kaders voor het afleggen van een huisbezoek en geeft een beschrijving van de eisen waaraan een huisbezoek moet voldoen.

Het doel van dit protocol is één actueel en helder protocol huisbezoeken, waarmee:

- Voor medewerkers van Avres duidelijk is wanneer een huisbezoek kan plaatsvinden, op welke grondslag en met welke werkwijze;
- Voor inwoners meer rechtszekerheid en transparantie ontstaat;
- De veiligheid van medewerkers en inwoners beter geborgd wordt.

Hoofdstuk 3 – Soorten huisbezoek

Huisbezoeken kunnen om diverse redenen worden afgelegd. Hierdoor is het van (juridisch) belang huisbezoeken naar hun reden in drie soorten te onderscheiden.

Huisbezoek ter verificatie van de rechtmatigheid uitkering

De “Wet Huisbezoeken” richt zich specifiek op het huisbezoek ter verificatie van door de belanghebbende verstrekte inlichtingen, waarbij geen vermoeden van fraude aanwezig is. De “Wet Huisbezoeken” geeft gemeenten in dat geval meer mogelijkheden doordat er gevolgen zijn voor de uitkering als door weigering van huisbezoek de leefsituatie van belanghebbende en daarmee de rechtmatigheid van de verstrekking van een uitkering of de hoogte daarvan niet vast te stellen is.

Huisbezoek bij vermoeden van fraude

Indien er een redelijk vermoeden van fraude is ontstaan geeft art. 53a van de PW de mogelijkheid om de door de belanghebbende verstrekte inlichtingen m.b.t. zijn woon- en leefsituatie te controleren d.m.v. een huisbezoek.

De belanghebbende heeft volgens art. 17 lid 2 van de PW een “meewerkplicht”.

Het niet meewerken aan een huisbezoek bij een redelijk vermoeden van fraude leidt tot het afwijzen van een aanvraag PW of het intrekken van het recht op bijstand.

Huisbezoek in kader van dienstverlening

Er zijn huisbezoeken in het kader van de dienstverlening. Hierbij kan gedacht worden aan huisbezoeken bij de burger die door fysieke- of gezondheidsproblemen niet de mogelijkheid heeft om de gemeente te bezoeken. In dergelijke gevallen zal het huisbezoek niet het doel hebben om een leefsituatie te verifiëren of op fraude te controleren.

De Algemene wet op het binnentreden (AWBI) is wel van toepassing, waardoor legitimatie en toestemming voorafgaand aan het betreden van de woning een vereiste is.

Informed consent

Bij dienstverlenende huisbezoeken is expliciet informed consent vereist van de klant. De consulent licht de klant vooraf in over het doel van het bezoek en toont de legitimatiepas.

Hoofdstuk 4 Vereisten legitimatie

Legitimatie

Voor alle consulenten van Avres die huisbezoeken uitvoeren, gelden uniforme vereisten voor legitimatie. Dit geldt zowel voor consulenten die optreden in het kader van toezicht en verificatie (Handhaving en Consulenten Inkomen) als voor consulenten die een dienstverlenend huisbezoek (Schulddienstverlening) uitvoeren.

Het correct tonen van legitimatie draagt bij aan transparantie, juridische zorgvuldigheid en veiligheid.

Vereisten legitimatie

Iedere consulent die namens Avres een huisbezoek uitvoert, is verplicht zich te legitimeren bij aanvang van het bezoek;

De legitimatie moet worden getoond, ongeacht het type huisbezoek: fraudecontrole, verificatie of dienstverlenend.

Legitimatiepas

- De legitimatiepas dient:

- Voorzien te zijn van een recente pasfoto;
- De volledige naam van de consulent te vermelden;
- De actuele functie van de consulent te vermelden (bijvoorbeeld: Inkomensconsulent, Handhaver, Schulddienstverlener);
- Het logo van Avres en een geldigheidsdatum te bevatten;
- Geautoriseerd en uitgegeven te zijn door het management.
- De legitimatiepas moet fysiek aanwezig zijn tijdens het huisbezoek en op verzoek direct getoond worden.

Toekenning en beheer

Legitimatiepassen worden verstrekt aan:

- Handhavers;
- Consulenten Inkomen;
- Schulddienstverleners. Ook Schulddienstverleners, die dienstverlenende huisbezoeken uitvoeren, ontvangen een pas.
- Bij verlies of beschadiging meldt de consulent dit direct bij zijn/haar leidinggevende.
- Verantwoordelijkheid
- Het tonen van legitimatie is een persoonlijke verantwoordelijkheid van de consulent.
- Controle op de actualiteit van de pas en correcte functieaanduiding ligt bij leidinggevende

Hoofdstuk 5 Afspraken Veilig huisbezoek

Bij het uitvoeren van huisbezoeken door Avres staat de veiligheid van de medewerker en de klant voorop. Om risico's te beperken en zorgvuldig te handelen zijn de volgende afspraken vastgesteld. Deze afspraken gelden voor alle typen huisbezoeken (fraude, verificatie en dienstverlening).

Veiligheidsafspraken

Vooraf

- Controleer vooraf het dossier op eventuele signalen van agressie, overlast of andere risico's.
- Bespreek met de leidinggevende of het huisbezoek veilig en verantwoord kan plaatsvinden.
- Plan het huisbezoek bij voorkeur op een werkdag en binnen kantooruren.
- Neem contact op met de klant om het huisbezoek aan te kondigen (indien niet onaangekondigd vereist) en toets eventuele bezwaren of signalen.

Tijdens

- Ga altijd met twee personen op huisbezoek.
- Gebruik een mobiele telefoon (van Avres) of bekend/geregistreerd bij Avres en zorg dat deze opgeladen en bereikbaar is.
- Meld de start van het huisbezoek bij je leidinggevende en spreek een tijdstip af waarop je terug rapporteert.
- Vraag bij aankomst expliciete toestemming om de woning te betreden (informed consent bij dienstverlenend huisbezoek).
- Blijf professioneel en rustig in het contact; vermijd escalatie.
- Verlaat de woning onmiddellijk bij signalen van gevaar, agressie of onveilige situaties.

Na afloop

- Meld je terug op kantoor of bij je leidinggevende.
- Bespreek onveilige situaties direct met de leidinggevende en maak hiervan melding volgens het agressieprotocol.
- Leg in het verslag vast welke veiligheidsaspecten tijdens het huisbezoek zijn opgemerkt en hoe daarmee is omgegaan.

Toelichting

Deze afspraken vormen een aanvulling op het protocol huisbezoeken en zijn een verplicht onderdeel van de werkbeschrijving voor alle medewerkers die huisbezoeken

Hoofdstuk 6 Routekaart huisbezoeken

Een huisbezoek mag alleen plaatsvinden als het noodzakelijk, evenredig en passend is. Bij dienstverlenende huisbezoeken is toestemming van de klant (informed consent) vereist.

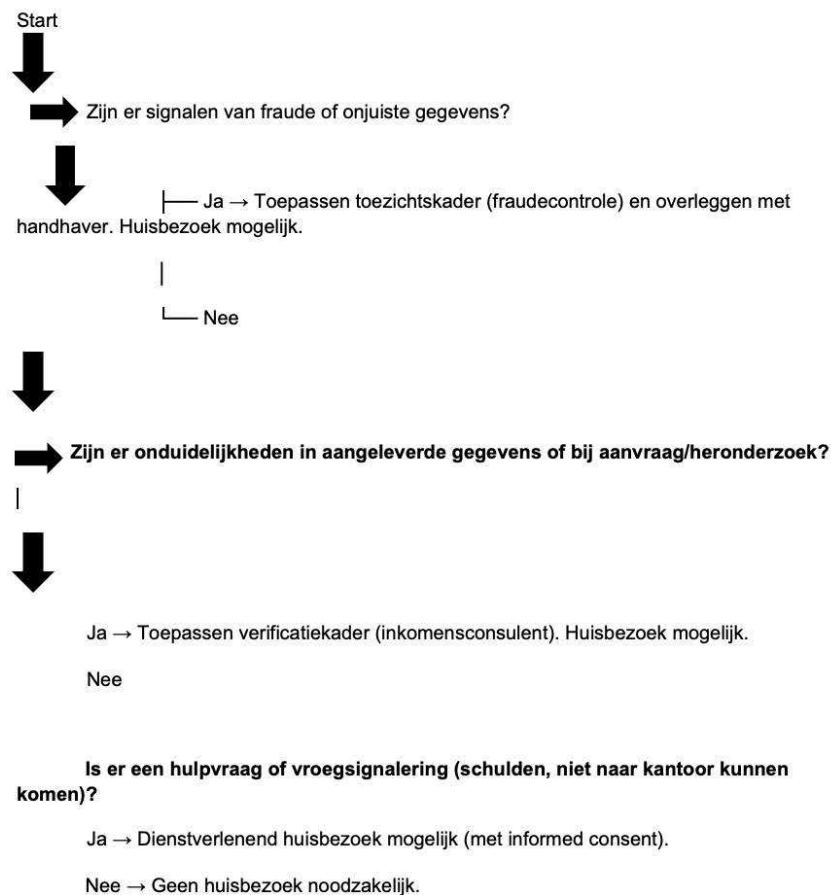
Verslaglegging en rapportageformats

Om eenduidige en juridisch houdbare verslaglegging te waarborgen:

- Gebruik de door Avres vastgestelde rapportageformats (inclusief ruimte voor datum, namen betrokken medewerkers, doel, bevindingen, en toestemming klant).
- Houd de rapportage feitelijk en objectief: beschrijf uitsluitend wat is waargenomen en vastgesteld.
- Bespreek het verslag na afloop met de leidinggevende en sla het op in het dossier.

Aanvullend

Deze beslisboom en verslagleggingsafspraken worden opgenomen in de werkbeschrijving en interne training voor medewerkers.



Verslaglegging en rapportageformats

Om eenduidige en juridisch houdbare verslaglegging te waarborgen:

- Gebruik de door Avres vastgestelde rapportageformats (inclusief ruimte voor datum, namen betrokken medewerkers, doel, bevindingen, en toestemming klant).
- Houd de rapportage feitelijk en objectief: beschrijf uitsluitend wat is waargenomen en vastgesteld.

- Bespreek het verslag na afloop met de leidinggevende en sla het op in het dossier.

Deze beslisboom en verslagleggingsafspraken worden opgenomen in de werkbeschrijving en interne training voor medewerkers.

Hoofdstuk 7 Juridische grondslagen per type huisbezoek

Wie/Afdeling	Type	Wettelijke grondslag	Wanneer van toepassing
Handhavers	Verificatie & controle (fraude)	Art. 17 en 53a Participatiewet + art. 5 Awb	Bij (her)onderzoek, signalen van fraude
Consulenten inkomen	Verificatie bij aanvraag/heronderzoek	Art. 17 en 53a Participatiewet + art. 5 Awb	Bij onduidelijkheden in gegevens
Schulddienstverleners	Dienstverlenend huisbezoek	Geen specifieke wet; de hulpverlening valt onder art. 3 Wgs of art. 53a PW; altijd informed consent vereist. Awbi, Grondwet artikel 12, Wgs	Dienstverlenende huisbezoeken vallen buiten het toezichtskader en hebben een vrijwillig karakter. De inwoner moet vooraf expliciet toestemming geven (informed consent). Grondslag voor consulenten is te vinden in art. 3 Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (passend aanbod bij signalen problematische schulden). Denk aan hulpvragen, vroegsignalering en inwoners die niet naar kantoor kunnen komen.

Toelichting per grondslag

Artikel	Wetsomschrijving	Uitleg	Wat betekent dit voor Avres
Art. 17 PW inlichtingenplicht	De belanghebbende doet aan het college op verzoek of onverwijld uit eigen beweging mededeling van alle feiten en omstandigheden waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat zij van invloed kunnen zijn op zijn arbeidsinschakeling of het recht op bijstand. Deze verplichting geldt niet indien die feiten en omstandigheden door het college kunnen worden vastgesteld op grond van bij wettelijk voorschrift als authentiek aangemerkte gegevens of kunnen worden verkregen uit bij ministeriële regeling aan te wijzen administraties. Bij ministeriële regeling wordt bepaald voor welke gegevens de tweede zin van toepassing is. 2. De belanghebbende is verplicht aan het college desgevraagd de medewerking te verlenen die redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van deze wet. 3. Het college stelt bij de uitvoering van deze wet de identiteit van de belanghebbende vast aan de hand van een document als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder 1° tot en met 3°, van de Wet op de identificatieplicht. 4. Eenieder is verplicht aan het college desgevraagd een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht	Artikel 17 PW verplicht de inwoner medewerking te verlenen en juiste informatie te verstrekken. Dit betekent dat zij alle feiten en omstandigheden die van invloed kunnen zijn op hun recht op bijstand moeten melden aan de gemeente, en dat ze medewerking moeten verlenen aan onderzoeken die de gemeente uitvoert om de juistheid van de verstrekte gegevens te controleren. Een huisbezoek kan een onderdeel zijn van zo'n onderzoek	Op grond van dit artikel is de inwoner verplicht om juiste en volledige informatie te verstrekken en medewerking te verlenen aan onderzoeken. Dit omvat ook medewerking aan een huisbezoek ter controle van de gegevens. Het doel van een huisbezoek is het controleren van de woon- en leefsituatie van een bijstandsgerechtigde, met name wanneer er een vermoeden is van schending van de inlichtingenplicht (artikel 17 Participatiewet).
Artikel 53a Participatiewet	Onverminderd 30c[lees: artikel 30c], tweede, vierde en vijfde lid, van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen, bepaalt het college welke gegevens ten behoeve van de verlening van bijstand dan wel de voortzetting daarvan en de arbeidsinschakeling door de belanghebbende in ieder geval worden verstrekt en welke bewijsstuk-	Artikel 53a van de Participatiewet geeft gemeenten de bevoegdheid om onderzoek in te stellen naar de juistheid en volledigheid van de door belanghebbenden verstrekte gegevens.	Geeft het college de bevoegdheid onderzoek te doen naar het recht op bijstand. Het doel van een huisbezoek is het controleren van de woon- en leefsituatie van een bijstandsgerechtigde, met name wanneer er een vermoeden is van schending van

ken worden overgelegd, alsmede de wijze en het tijdstip waarop de verstrekking van gegevens plaatsvindt. De gegevens en bewijsstukken worden door het college niet verkregen van de belanghebbende voor zover ze zijn verkregen door het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen dan wel voor zover zij verkregen kunnen worden uit de polisadministratie, bedoeld in artikel 33 van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen, de verzekerdenadministratie, bedoeld in artikel 35 van die wet, alsmede uit de basisregistratie personen, tenzij hierdoor een goede vervulling van de taak van het college op grond van dit artikel wordt belet of bij wettelijk voorschrift anders is bepaald. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen andere administraties worden aangewezen waarvoor de tweede zin van toepassing is, worden regels gesteld over de gegevens die het betreft en kunnen administraties worden aangewezen waarvoor de tweede zin tijdelijk niet van toepassing is. Indien het authentieke gegevens uit andere basisregistraties betreft, is dit lid van overeenkomstige toepassing.

2.
In aanvulling op het eerste lid kan het college de belanghebbende verzoeken aan te tonen dat:

a.
hij een belanghebbende is als bedoeld in artikel 20, eerste lid, aanhef en onderdeel a, of artikel 20, tweede lid, aanhef en onderdeel a, of artikel 21, aanhef en onderdeel a, of artikel 22, aanhef en onderdeel a of dat op hem artikel 22a niet van toepassing is, dan wel dat er niet meer dan het door hem gestelde aantal kostendelende medebewoners als bedoeld in artikel 19a in dezelfde woning zijn hoofdverblijf heeft;

b.
De feitelijke woonsituatie van hemzelf, van zijn echtgenoot of van een kind in overeenstemming is met het door hem verstrekte adres van hemzelf, zijn echtgenoot of van een kind.

Teneinde hem daartoe in de gelegenheid te stellen kan het college bij die verzoeken de belanghebbende aanbieden met diens toestemming zijn woning binnen te treden.

3.
Indien de belanghebbende niet desgevraagd aantoont dat hij een belanghebbende is als bedoeld in artikel 20, eerste lid, aanhef en onderdeel a, of artikel 20, tweede lid, aanhef en onderdeel a, of artikel 21, aanhef en onderdeel a, of artikel 22, aanhef en onderdeel a, of dat artikel 22a niet op hem van toepassing is, dan wel dat hij niet aantoont dat er niet meer dan het door hem gestelde aantal kostendelende medebewoners als bedoeld in artikel 19a in dezelfde woning zijn hoofdverblijf heeft:

a.
Kent het college, onverminderd de toepassing van artikel 27, de uitkering toe respectievelijk herzielt het de uitkering naar 30% van de in artikel 22a, eerste lid, bedoelde norm;

b.
Wordt de belanghebbende voor de toepassing van de artikelen 9, vierde lid, en 9a niet als alleenstaande ouder aangemerkt.

	4. Indien de belanghebbende niet desgevraagd de woonsituatie, bedoeld in het tweede lid, onderdeel b, aantoont op de wijze bedoeld in de laatste zin van dat lid, schort het college de betaling van de bijstand op, niet dan nadat het college aan belanghebbende gelegenheid heeft gegeven op andere wijze aan te tonen dat het feitelijke woonadres overeenkomt met het verstrekte adres, indien daartoe niet eerder aan belanghebbende gelegenheid is geboden. 5. Het college doet schriftelijke mededeling van de opschorting aan de belanghebbende en stelt hem daarbij in de gelegenheid om aan te tonen dat het feitelijke woonadres overeenstemt met het verstrekte adres. Artikel 40, derde lid, aanhef en onderdeel c, en vijfde lid, tweede zin, zijn van overeenkomstige toepassing. 6. Het college is bevoegd onderzoek in te stellen naar de juistheid en volledigheid van de verstrekte gegevens en zonodig naar andere gegevens die noodzakelijk zijn voor de verlening dan wel de voortzetting van bijstand. Indien het onderzoek daartoe aanleiding geeft kan het college besluiten tot herziening of intrekking van de bijstand. 7. De voordracht voor een krachtens het eerste lid, derde zin, vast te stellen algemene maatregel van bestuur wordt niet eerder gedaan dan twee weken nadat het ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal is overgelegd.	
Artikel 5 Algemene wet bestuursrecht (Awb)	Artikel 5 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) gaat over het verlenen van medewerking aan toezichthouders. In het kort stelt dit artikel dat iedereen verplicht is om redelijkerwijs gevorderde medewerking te verlenen aan een toezichthouder bij de uitoefening van diens bevoegdheden	Specifiek gaat het in artikel 5:15 Awb over het betreden van plaatsen, inclusief woningen, door toezichthouders. Een toezichthouder mag een woning betreden, maar alleen met toestemming van de bewoner. Zonder toestemming kan een toezichthouder een woning alleen betreden met behulp van de "sterke arm" (bijvoorbeeld de politie) en alleen als dat nodig is voor de uitoefening van zijn taak. Geef de consulenten de bevoegdheid woningen te betreden, mits noodzakelijk en evenredig. Belangrijke punten uit artikel 5 Awb: Toegang tot woningen: Consulenten mogen woningen betreden, maar alleen met toestemming van de bewoner. Uitzondering: In uitzonderlijke gevallen, zoals bij ernstige dreiging of noodzaak, kan een consulent, met behulp van de sterke arm, een woning betreden zonder toestemming. Legitimatie: Consulenten moeten zich kunnen legitimeren met een legitimatiebewijs, uitgegeven door het bestuursorgaan.
Artikel 3 Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs); verantwoordelijkheid college	Het college heeft tot taak en voert daarbij het plan, bedoeld in artikel 2, eerste lid, uit, om: a. Schuldhulpverlening aan de inwoners van zijn gemeente te geven; b. Een inwoner een aanbod te doen tot een eerste gesprek als bedoeld in artikel 4, eerste lid, als een bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te bepalen signaal van schuldeisers is ontvangen door het college over betalingsachterstanden, dat een goede indicatie vormt voor meer schulden.	Verplicht gemeenten een hulpaanbod te doen bij signalen van schulden: Voorlichting, informatie en advies Doorverwijzing naar gespecialiseerde instanties Minnelijke schuldregeling (een regeling met schuldeisers om de schulden af te lossen) Verklaring voor toelating tot de wettelijke schuldsanering (WSNP) Het huisbezoek is altijd met toestemming van de inwoner en is gericht op een verplichting voortkomend uit artikel 3 Wgs.

Awbi	Algemene wet op het binnentreden): stelt dat binnentreden	Bepaalt dat binnentreden alleen mag met toestemming van de bewoner, tenzij bij wet anders geregeld.	Inwoner dient toestemming te verlenen om een huisbezoek uit te voeren.
Grondwet artikel 12 Huisrecht	1. Het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner is alleen geoorloofd in de gevallen bij of krachtens de wet bepaald, door hen die daartoe bij of krachtens de wet zijn aangewezen. 2. Voor het binnentreden overeenkomstig het eerste lid zijn voorafgaande legitiematie en mededeling van het doel van het binnentreden vereist, behoudens bij de wet gestelde uitzonderingen. 3. Aan de bewoner wordt zo spoedig mogelijk een schriftelijk verslag van het binnentreden verstrekt. Indien het binnentreden in het belang van de nationale veiligheid of dat van de strafverordering heeft plaatsgevonden, kan volgens bij de wet te stellen regels de verstrekking van het verslag worden uitgesteld. In de bij de wet te bepalen gevallen kan de verstrekking achterwege worden gelaten, indien het belang van de nationale veiligheid zich tegen verstrekking blijvend verzet	Waarborgt dat binnentreden zonder toestemming alleen mogelijk is als een wet dat bepaalt.	Toestemming is vereist en legitimeren is vereist.

Belangrijk bij dienstverlenende huisbezoeken

- Dienstverlenende huisbezoeken vereisen expliciete toestemming van de klant (informed consent).
- De klant moet vooraf duidelijk geïnformeerd worden over het doel van het bezoek en de mogelijke gevolgen van weigering.
- Weigering kan gevolgen hebben voor de dienstverlening, maar mag niet leiden tot ongerechtvaardigde druk of dwang.

Dit protocol wordt aangehaald als: Protocol huisbezoeken Avres 2026.

Dit protocol treedt in werking op 1 januari 2026.

Aldus vastgesteld tijdens de vergadering van het dagelijks bestuur van Avres op 27 november 2025

M. Molengraaf-Vullers
Voorzitter

P. Van Uitert
Secretaris